

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT IN OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

mag. Jana Vidic

MOP

PREDMETI VARSTVA NARAVE

NARAVA

NARAVNE VREDNOTE

deli narave,
ki izkazujejo posebne
vrednostne lastnosti

SESTAVINE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

rastlinske in živalske vrste
genski material
ekosistemi

KRAJINA

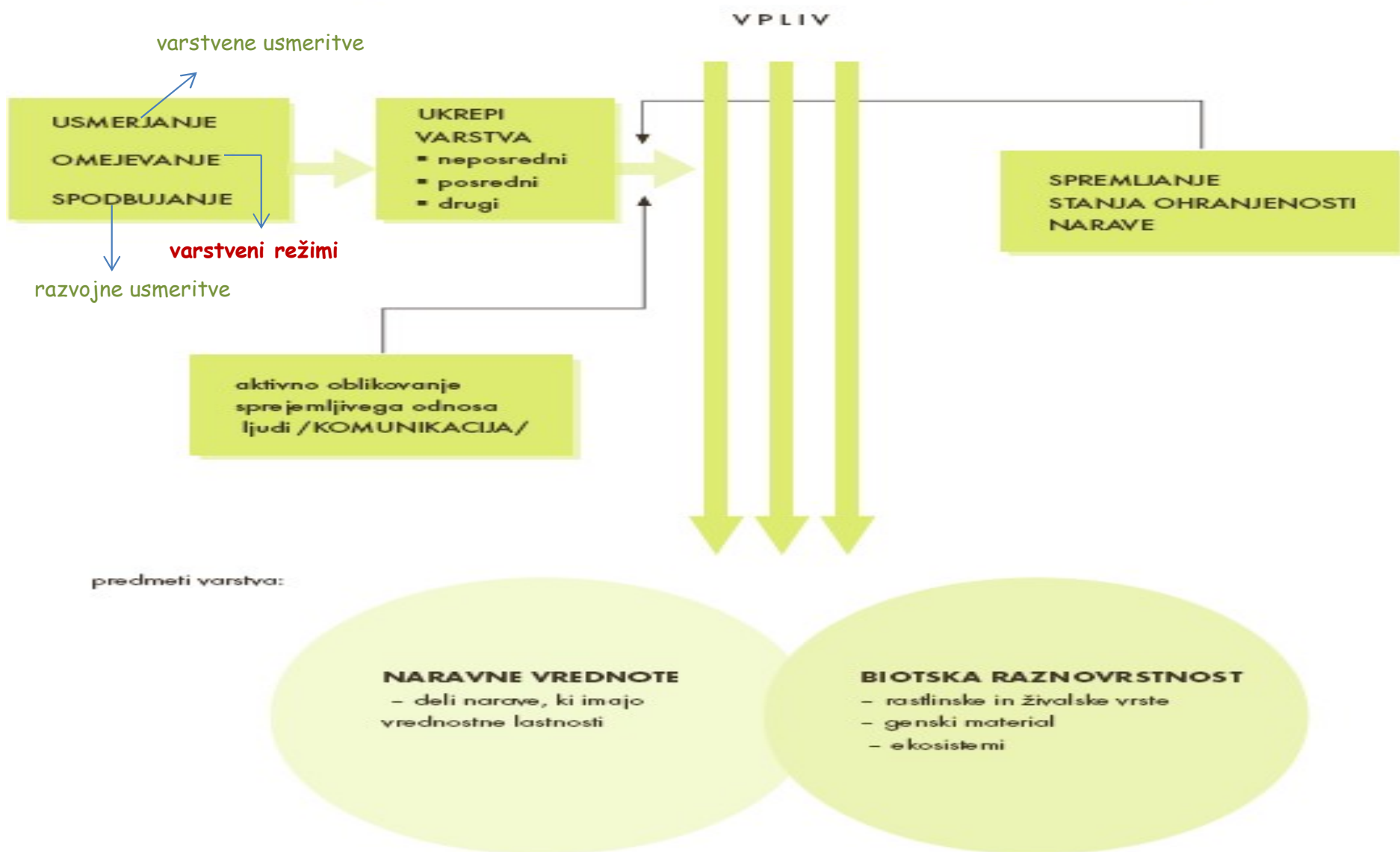
- površinska geomorfološka nv
- podzemeljska geomorfološka nv - JAME
- geološka nv
- hidrološka nv
- ekosistemska nv
- botanična, zoološka nv
- drevesna nv
- oblikovana nv
- krajinska nv
- **mineral, fosil**

- osebek
- populacija/e
- genski material
- habitat
- habitatni tip
- EKOLOŠKO POMEMBNO OBMOČJE
- OBMOČJE NATURA 2000
- deli krajine, pomembni za ohranjanje biotske raznovrstnosti

} vrsta

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

- POSEGI, DEJAVNOSTI, RAVNANJA ČLOVEKA
- NARAVNI POJAVI IN PROCESI

NARAVNE VREDNOTE

deli narave s posebnimi vrednostnimi lastnostmi
obsegajo vso naravno dediščino

Prepoznavajo se v postopku **vrednotenja narave** ob upoštevanju

MERIL VREDNOTENJA:

- izjemnost
- tipičnost
- kompleksna povezanost
- ohranjenost
- redkost
- ekosistemska pomembnost
- znanstveno-raziskovalna pomembnost
- pričevalna pomembnost

ZVRSTI NARAVNIH VREDNOT

- deli zemeljske skorje, v njeni notranjosti in na njenem površju → površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka ali geološka zvrst
 - tekoče ali stoječe vode → hidrološka zvrst
 - ekosistemi → ekosistemska zvrst
 - habitati rastlin in živali prostoživečih vrst → botanična ali zoološka zvrst
 - drevesa ali skupine dreves → drevesna zvrst
 - deli, ki so umetno oblikovani iz snovnih delov žive narave → zvrst oblikovane naravne vrednote
 - deli krajine → zvrst krajinske vrednote
- mineral, fosil

POVRŠINSKA GEOMORFOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA

PODZEMNA GEOMORFOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA

GEOLOŠKA NARAVNA VREDNOTA

HIDROLOŠKA NARAVNA VREDNOTA

EKOSISTEMSKA, ZOOLOŠKA, BOTANIČNA NARAVNA VREDNOTA

OBLIKOVANA NARAVNA VREDNOTA

MINERALI IN FOSILI

na nahajališču ALI
odvzeti iz narave → premične naravne vrednote

IZJEMNI ALI REDKI MINERALI IN FOSILI

= minerali in fosili, ki so po vrsti ali tipu določeni za naravno vrednoto

Fosili

- fosil vretenčarjev /okostje, del okostja, zobje, odtis živali ali njenega dela, sled fosil/
- fosil nevretenčarjev brez trdnega ogrodja /odtis telesa ali sled živali /
- fosil žuželk /odtis telesa ali sled živali /

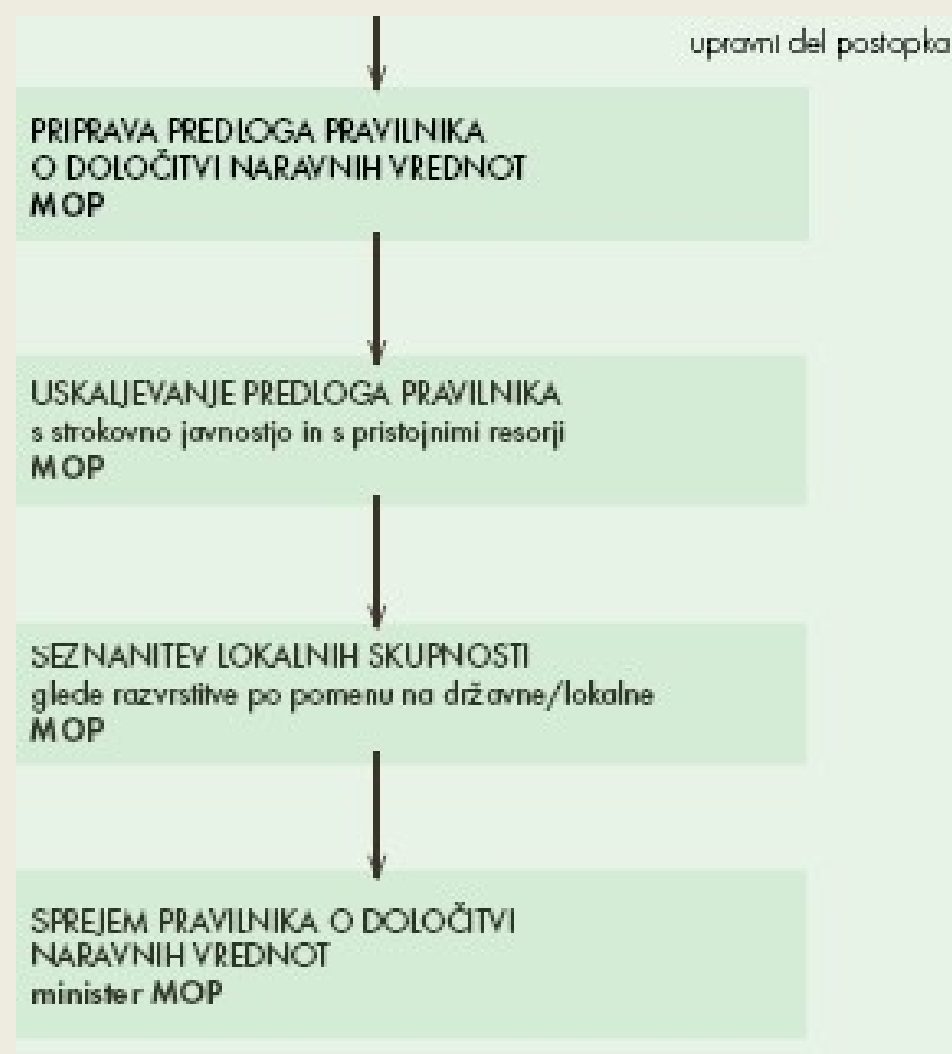

Minerali

- meteorit /skupek mineralov iz vesolja, najden na Zemlji/
- dravit, wulfenit, melit (velik kristal ali skupek kristalov)

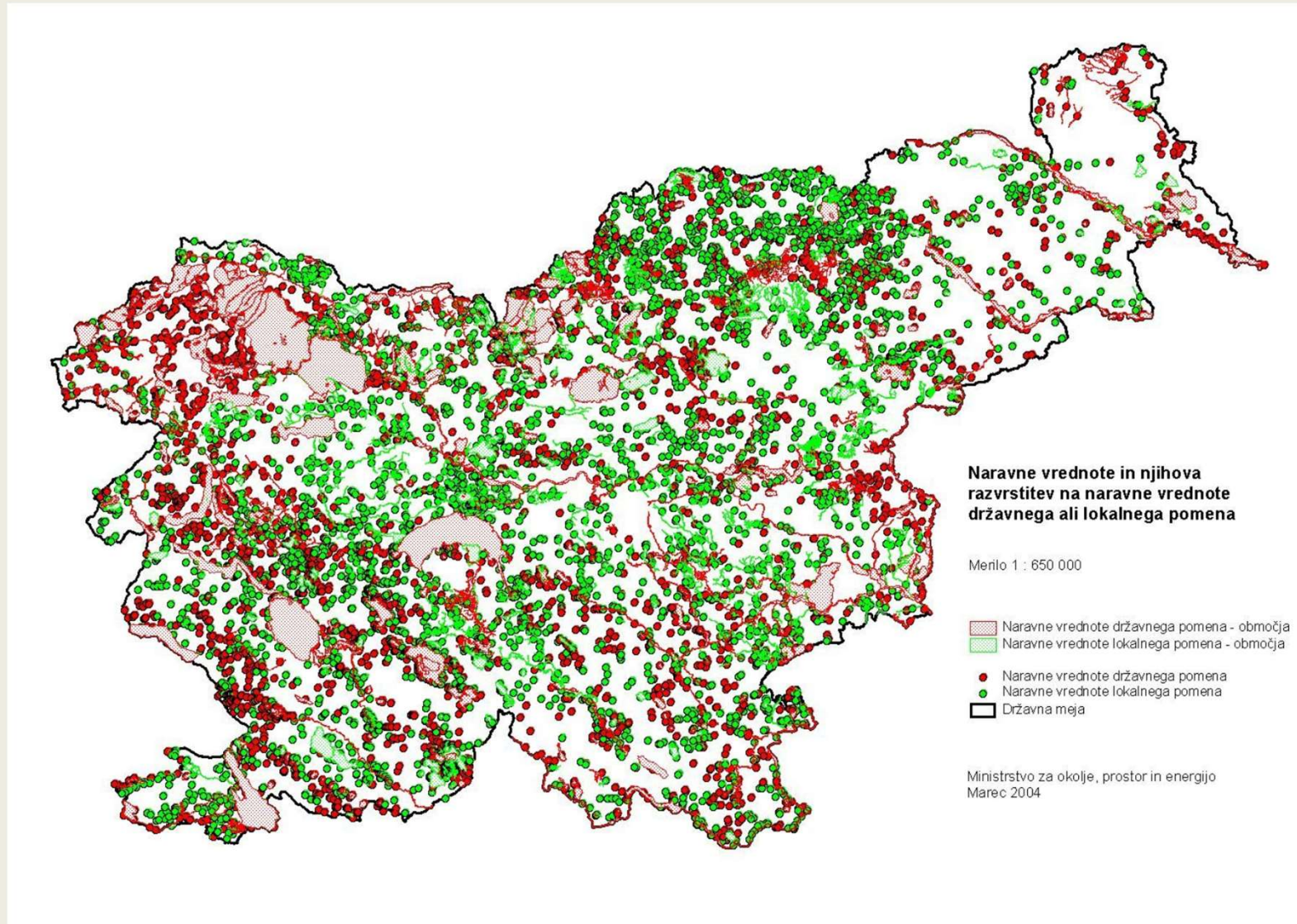
POSTOPEK DOLOČITVE NARAVNIH VREDNOT

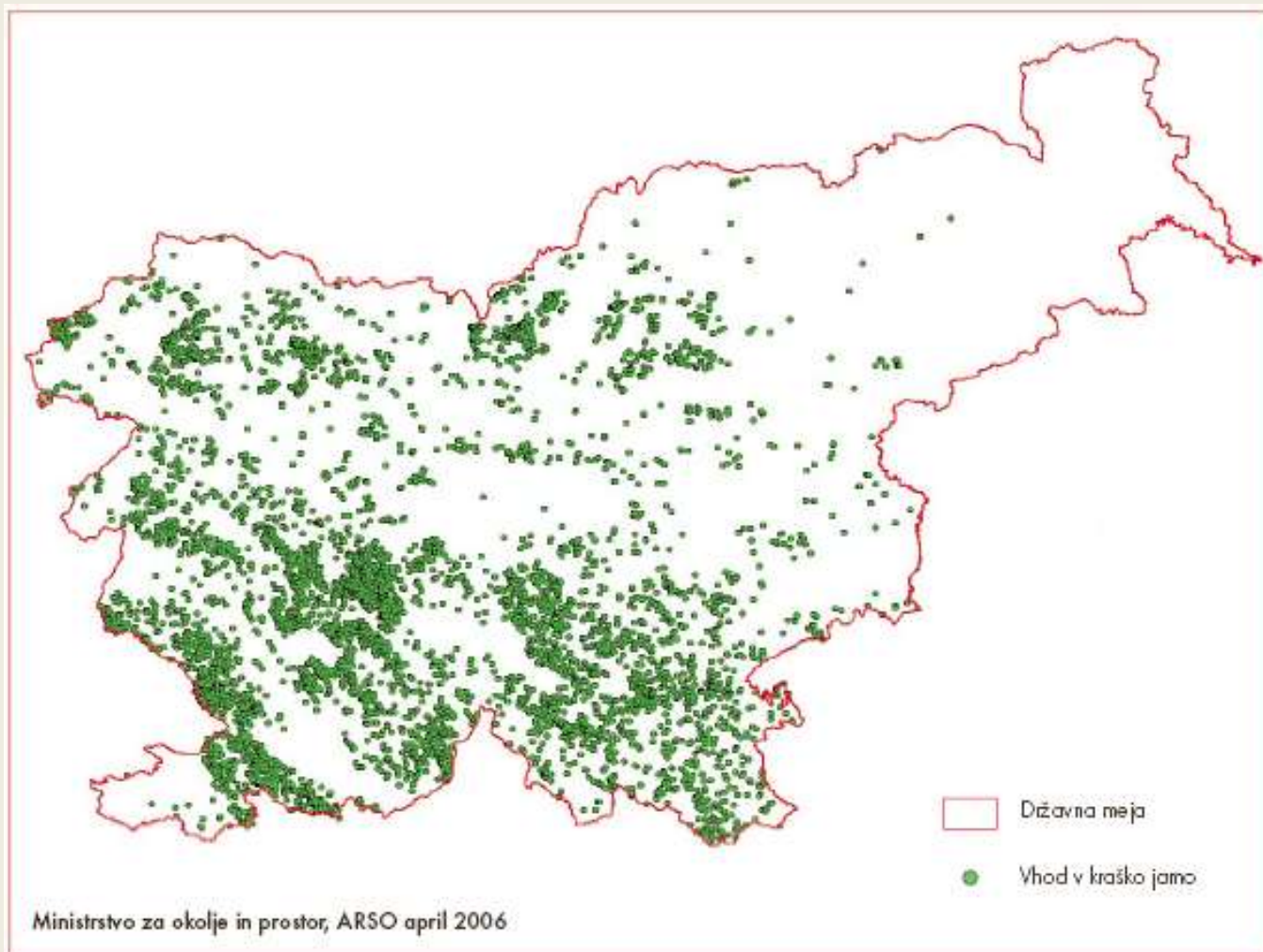
Register naravnih vrednot - ATLAS OKOLJA

NARAVNE VREDNOTE – DRŽAVNEGA IN LOKALNEGA POMENA

ca 6000 naravnih vrednot: ca 1/3 državnega pomena, ca 2/3 lokalnega pomena

PODZEMNE GEOMORFOLOŠKE NARAVNE VREDNOTE – PODZEMNE JAME

14.695 podzemnih jam

- 6 zaprtih jam
- ca. 291 odprtih jam z nadzorovanim vstopom
- ostale jame - jame s prostim vstopom

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT – TEMELJNI PREDPISI

ZAKON O OHRANJANJU NARAVE (1999 in spr.)

- ukrepe varstva naravnih vrednot;

ZAKON O VARSTVU PODZEMNIH JAM (2004 in spr.)

UREDBA O ZVRSTEH NARAVNIH VREDNOT (2002 in spr.)

-

PRAVILNIK O DOLOČITVI IN VARSTVU NARAVNIH VREDNOT (2004 in spr.)

• **ATLAS OKOLJA**

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT – TEMELJNI PREDPISI

ZAKON O OHRANJANJU NARAVE (1999 in spr.)

- pojem naravne vrednote in načela varstva,
- način pridobitve statusa naravne vrednote,
- vsebino in način vodenja registra naravnih vrednot,
- **splošni varstveni režim,**
- **varstven režim za minerale in fosile,**
- pravila ogledovanja in obiskovanja naravnih vrednot, pravila rabe naravnih vrednot,
- ukrepe varstva naravnih vrednot;

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT – TEMELJNI PREDPISI

ZAKON O VARSTVU PODZEMNIH JAM (2004 in spr.)

- pojem podzemna jama kot naravna vrednota,
- varstvene režime glede vstopanja v jamo in v jami,
- jamarsko delovanje in druge aktivnosti povezane z jamami,
- rabo jam,
- spremljanje stanja jam;

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT – TEMELJNI PREDPISI

UREDBA O ZVRSTEH NARAVNIH VREDNOT (2002 in spr.)

- zvrsti naravnih vrednot,
- merila za razvrščanje naravnih vrednot po pomenu na naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena,
- splošne varstvene in razvojne USMERITVE,
- način vključevanja varstvenih in razvojnih usmeritev v načrte rabe naravnih dobrin in akte urejanja prostora;

VARSTVO NARAVNIH VREDNOT – TEMELJNI PREDPISI

PRAVILNIK O DOLOČITVI IN VARSTVU NARAVNIH VREDNOT (2004 in spr.)

- določi naravne vrednote in jih razvrsti po pomenu na naravne vrednote državnega in lokalnega pomena ter opredeli po zvrsteh,
- minerale in fosile, ki so naravna vrednota,
- podrobnejše varstvene in razvojne USMERITVE,
- pravila o dostopnosti podatkov o naravnih vrednotah javnosti,
- pravila ogledovanja in obiskovanja naravnih vrednot;

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 1

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

- Nihče ne sme z naravnimi vrednotami ravnati tako, da ogrozi njihov obstoj. (ZON, 40. člen)
- Naravna vrednota se sme ogledovati in obiskovati na način, ki ne ogroža obstoja naravne vrednote in izvajanja varstva. (41. člen)
- Ministrstvo dovoli ureditev naravne vrednote za ogledovanje in obiskovanje. (42. člen)
- Za rabo naravne vrednote, ki je v lasti države ali lokalne skupnosti, se podeli koncesija. (43. člen)

ZAVAROVANJE NARAVNE VREDNOTE

varstveni režim

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 2

NAJDBA MINERALA ALI FOSILA OB IZVAJANJU POSEGA ALI DEJAVNOSTI

(74. člen ZON)

Oseba
odgovorna za
izvedbo posega
ali dejavnosti

NAJDITELJ mora:

1. začasno ustaviti dela
2. najdbo zaščititi in
3. nemudoma obvestiti ZRSVN

ZRSVN najkasneje v roku 7 dni
- izda **varstvene** usmeritve za
nadaljnja ravnanja

izvajanje del
se lahko nadaljuje

m/f se zaščiti in
ohranja na kraju najdbe

m/f se strokovno
odvzame z
nahajališča

ZAGOTOVITEV IZVEDBE

STROKOVNI NADZOR

Odvzeti m/f
ponudi v
hrambo
usposobljeni
muzejski org.

UGOTOVITEV, DA SO V.U. USTREZNO IZVEDENE ⇒ **DELA SE NADALJUJEJO**

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 3

ODVZEM MINERALOV IN FOSILOV IZ NARAVE

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

Minerali in fosili brez statusa

dovoljeno odvzeti iz narave tako, da se pri odvzemu **ne poškodujejo oziroma uničijo**.

Minerali in fosili na nahajališčih, **ki so določena za naravno vrednoto**

dovoljeno odvzeti iz narave **prostoročno**, brez fizičnega poseganja v kamnino, kot je izkopavanje, lomljenje, odbijanje, vrtanje, drobljenje, rezanje, miniranje ali drugačno poseganje v kamnino. (Izjema z dovoljenjem)

Minerali in fosili na nahajališčih, **ki so zavarovana**

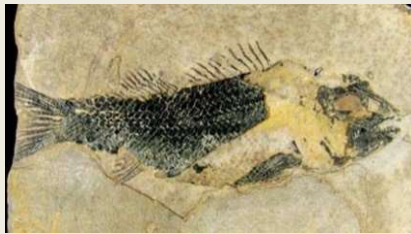
prepovedano odvezemati iz narave, razen če je z aktom o zavarovanju določeno drugače. (Izjema z dovoljenjem)

(73. člen ZON)

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 4

ODVZETI MINERALI IN FOSILI IZ NARAVE, KI SO IZJEMNI ALI REDKI (so naravne vrednote po vrsti ali tipu)

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

dovoljeno odvzeti iz narave tako, da se pri odvzemu **ne poškodujejo oziroma uničijo**

NAJDITELJ **mora o najdbi obvestiti ZRSVN** in ga seznaniti o kraju najdbe ter o kraju in načinu hrambe.

Fosil ali mineral lahko hrani sam, če ima ustrezne pogoje, sicer ga mora ponuditi v hrambo muzeju.

Prepovedano dajati v promet!

Prepovedano izvoziti ali iznositi iz države, razen v skladu s predpisi varstva kulturne dediščine!

(75. člen ZON)

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 5

VARSTVO PODZEMNIH JAM

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

VARSTVENI REŽIM:

- glede vstopa v jamo, 17. člen ZVPJ
 - v jami, 18. člen ZVPJ
-
- Raba jam poteka na podlagi koncesije.
 - Za ureditev jame za rabo je treba pridobiti dovoljenje ministrstva.

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 6

VARSTVO PODZEMNIH JAM

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

VARSTVENI REŽIM:

- glede VSTOPA v jamo

Zaprte jame

VSTOP je prepovedan, razen izjemoma na podlagi dovoljenja ministra

Odprte jame s prostim vstopom

VSTOP je dovoljen vsakomur pod enakimi pogoji

(brez jamarske opreme; lahko le največ z 10 m dolgo dinamično vrvjo in pomožno vrvico za osebno varovanje)

Odprte jame z nadzorovanim vstopom

VSTOP je nadzorovan, v dovoljenem obsegu, kadar je le-ta predpisan

ODKRIVANJE IN RAZISKOVANJE JAM (JAMARSTVO) - VSTOPANJE V JAME DOVOLJENO

Pogoj: jamarska usposobljenost (izobraževanje, izpiti) & **vpis v evidenco jamarjev** pri ministrstvu

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 7

VARSTVO PODZEMNIH JAM

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

VARSTVENI REŽIM:

- V jami

(1) V jami velja varstveni režim, po katerem je prepovedano:

1. zadrževati se v jami v nasprotju z nameni, dovoljenimi s tem zakonom in predpisi, ki urejajo ohranjanje narave;
2. onesnaževati stene, strop ali tla jame, zrak v jami ali vode, ki tečejo skozi jamo;
3. vrtati v stene, strop ali tla jame;
4. minirati;
5. povzročati hrup, ki presega 45 Leq (dBA);
6. povzročati vibracije;
7. skladiščiti ali odlagati predmete, snovi ali odpadke;
8. kuriti ali kaditi;
9. uporabljati svetila z odprtim plamenom, razen acetilenskih in drugih plinskih svetil;
10. uporabljati vse vrste vozil in plovil z uporabo motorja, razen podvodnih skuterjev na električni pogon zaradi raziskovanja sifonov v zalitih delih jam;
11. uporabljati vse vrste zračnih plovil in letalskih naprav, razen balonov, zaradi izvajanja raznih raziskav;

NAČIN VARSTVA NARAVNIH VREDNOT 8

VARSTVO PODZEMNIH JAM

varstvene usmeritve, **varstveni režimi**, razvojne usmeritve

VARSTVENI REŽIM:

- V jami
12. postavljati kakršnekoli stalne ali začasne objekte, razen za namene, dovoljene s tem zakonom v predpisanem obsegu;
 13. karkoli puščati v jami;
 14. filmsko ali video snemati v jami, razen individualnega snemanja za lastne potrebe s pomočjo svetil, ki ne presegajo moči 50W;
 15. graditi jamsko infrastrukturo;
 16. uničevati, poškodovati ali odstranjevati jamski inventar;
 17. odnašati iz jame jamski inventar, ga spravljati v promet ali izvažati;
 18. uničevati, poškodovati, nabirati ali odnašati rastline ali njihove dele;
 19. loviti, ubijati, prenašati, zastrupljati, zadrževati v ujetništvu v jami ali namerno vznemirjati in odnašati iz jame živali v vseh razvojnih oblikah, ki živijo v jamah, ali se v njih občasno zadržujejo;
 20. uničevati, poškodovati, zbirati ali prenašati gnezda in legla živali, ki stalno ali občasno živijo v jamah;
 21. preprečevati živalim selitev in rastlinam naravno razširjanje;
 22. odkopavati ali prekopavati sedimente, arheološke ali paleontološke plasti ter odnašati, prenašati ali poškodovati paleontološke ali arheološke predmete.

BIOTSKA RAZNOVRSTNOST

SESTAVINE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI SO:

- rastlinske vrste, vključno s cepljivkami, glivami in lišaji,
- živalske vrste,
- genski material rastlin in živali,
- ekosistemi.

V SLOVENIJI VELIKA BIOTSKA RAZNOVRSTNOST - veliko ENDEMITOV

- ca. 15. 000 živalskih vrst
- ca. 3.200 praprotnic in semenk
- ca. 3.000 makromicet

VARSTVO BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

=VARSTVO:

1. RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST

- osebkov in populacij,
- genskega materiala,
- habitatov, zlasti habitatov ogroženih in zavarovanih vrst

„vrstni“ vidik
varstva

2. EKOSISTEMOV

- habitatnih tipov, zlasti habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju;

„habitatni“
- prostorski
vidik
varstva

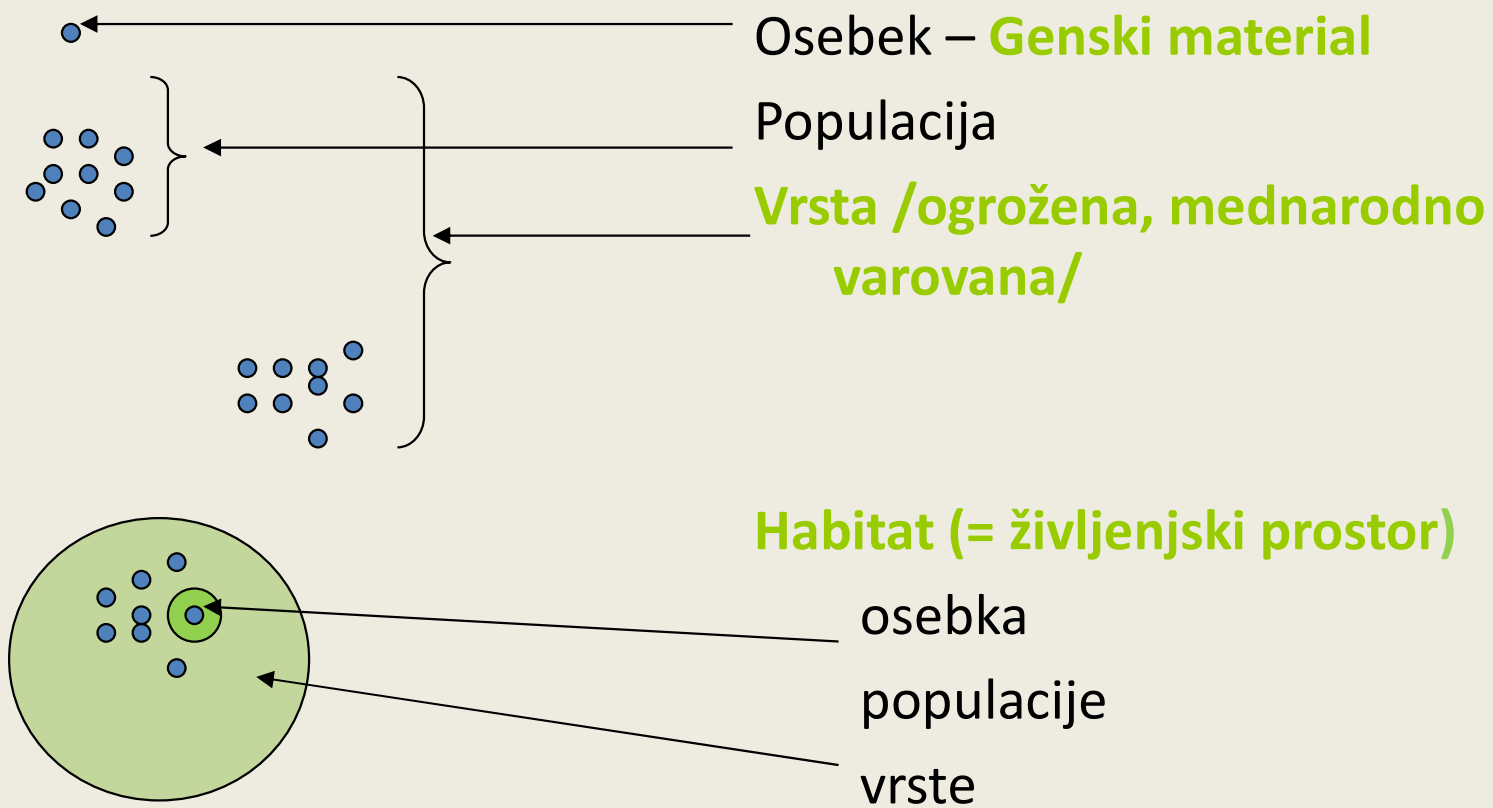
3. KRAJINE

- značilnosti krajine in krajinske pestrosti, pomembne za biotsko raznovrstnost;

4. EKOLOŠKO POMEBNIH OBMOČIJ

5. POSEBNIH VARSTVENIH OBMOČIJ (OBMOČIJ NATURA 2000)

VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 1

VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 2

PREDMET VARSTVA:

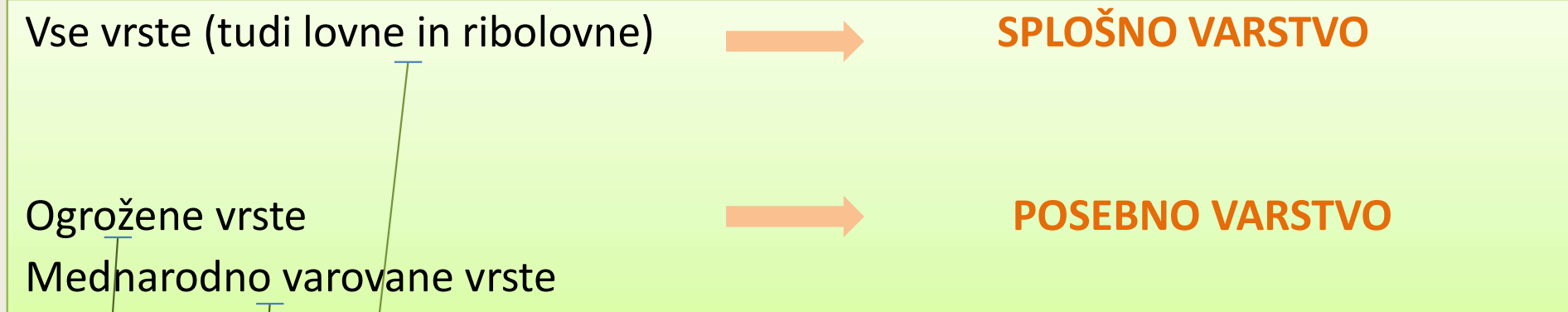
- **PROSTO ŽIVEČE RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE**
- **DOMORODNE RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE**
- **RASTLINSKE IN ŽIVALSKÉ VRSTE, KATERIH VARSTVO JE V INTERESU EVROPSKE UNIJE**

→ **Prosto živeča** rastlinska ali živalska vrsta je tista, katere osebki - vse razvojne oblike lahko živijo prosto v naravi, neodvisno od človeka in niso nastali z umetnim izborom (odbiranje in gojenje osebkov z namenom pridobivanja ras domačih živali ali sort kulturnih rastlin) ali biotehnološkim poseganjem v dedne zasnove. (11. člen ZON)

→ **Domorodna (avtohtona)** živalska ali rastlinska vrsta je tista, ki je v določenem ekosistemu naravno prisotna.

Tujerodna (alohtona) živalska vrsta je tista, ki jo naseli človek in v biocenozi določenega ekosistema pred naselitvijo ni bila prisotna. **Invazivna tujerodna vrsta**- negativne posledice za naravo, gospodarstvo ali zdravje ljudi.

VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 3

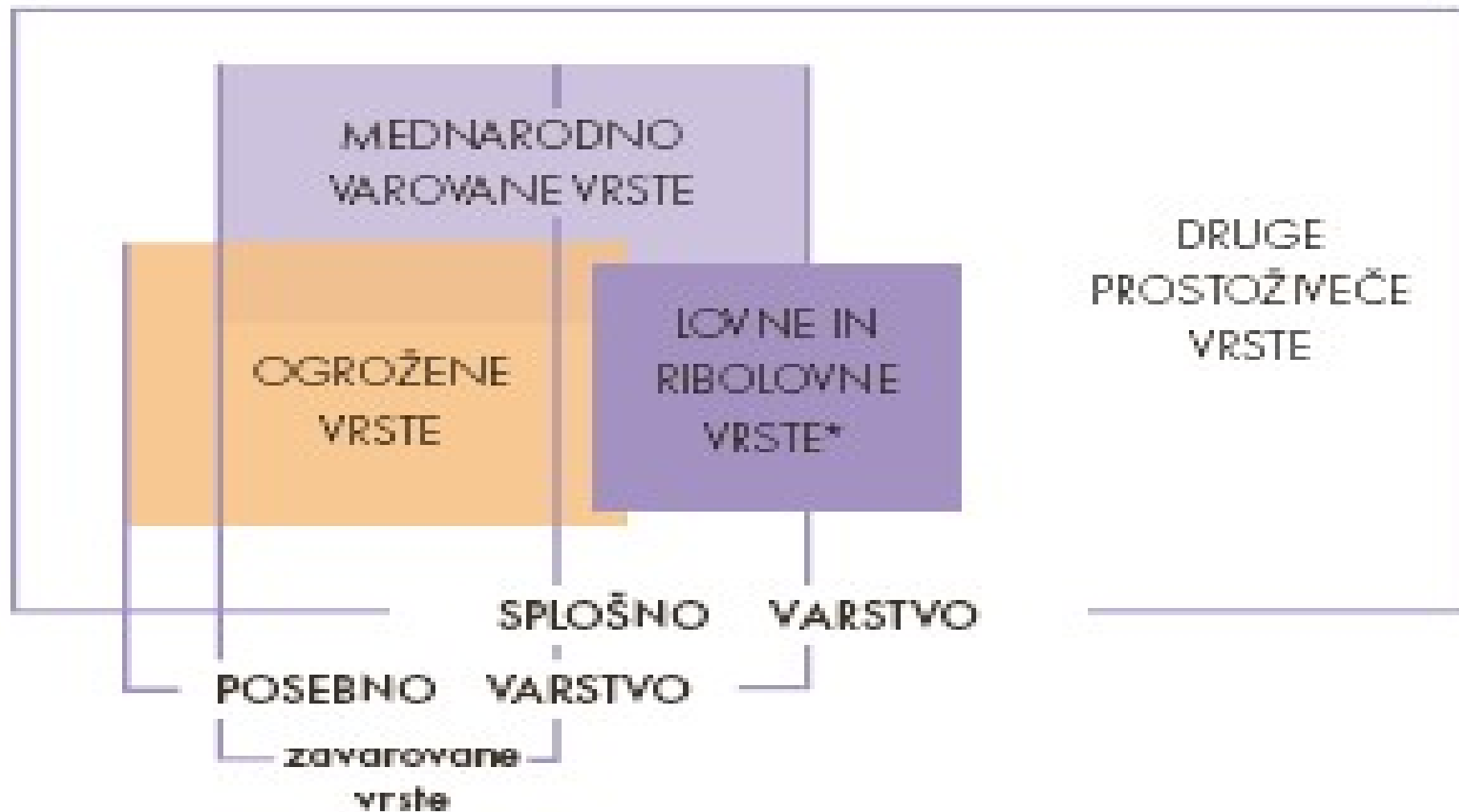

Ogrožene rastlinske ali živalske vrste so vrste, za katere je iz populacijske dinamike razvidno, da se njihova številčnost v okviru naravnih nihanj zmanjšuje ali se zmanjšuje območje njihove naravne razširjenosti. DOLOČENE so s Pravilnikom o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam.

Mednarodno varovane vrste so globalno ali mednarodno ogrožene vrste, določene s predpisi Evropske unije in z mednarodnimi pogodbami ter sporazumi, ki jih je sprejela Slovenija.

Lovne in ribolovne vrste so tiste, ki so določene za divjad oziroma so sladkovodni in morski ribolovni vir po predpisih s področja lovstva oziroma morskega in sladkovodnega ribištva.

VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 4

OGROŽENE VRSTE - določene z Rdečimi seznammi ogroženih vrst /pravni akt ministra/

MEDNARODNO VAROVANE VRSTE - določene v dodatkih ratificiranih konvencij in sporazumov ter v predpisih Evropske unije

SPLOŠNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 1

OSNOVNI STANDART ODNOSA DRUŽBE DO RASTLIN IN ŽIVALI (14. člen ZON):

Nobene rastlinske in živalske vrste ni dovoljeno IZTREBITI.

Nobene rastlinske in živalske vrste ni dovoljeno OGROZITI z zavestnim zniževanjem števila osebkov do take mere, da je vrsta ogrožena.

Nobene rastline in živali katere koli vrste ni dovoljeno NAMERNO, BREZ OPRAVIČLJIVEGA RAZLOGA UBIJATI, POŠKODOVATI, ODVZEMATI IZ NARAVE ALI VZNEMIRJATI. Prav tako ni dovoljeno NAMERNO, BREZ OPRAVIČLJIVEGA RAZLOGA UNIČITI ALI POŠKODOVATI HABITAT rastline ali živali.

Pri tem se šteje, da je razlog za storjena dejanja opravičljiv, če ima koristno posledico in je hkrati družbeno sprejemljiv.

SPLOŠNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 2

Varstvo za vse rastlinske in živalske vrste, tudi lovne in ribolovne (15. - 27. člen ZON) se zagotavlja:

- s prepovedjo NASELJEVANJA RASTLIN IN ŽIVALI TUJERODNIH VRST, ki bi lahko ogrozile naravno ravnovesje ali sestavine biotske raznovrstnosti;
- z ureditvijo postopka PRESOJE TVEGANJA ZA NARAVO zaradi določitve stopnje tveganja pri naselitvi, doselitvi in gojitvi živali tujerodnih vrst v zvezi z izdajo ustreznega dovoljenja za poseg v naravo na podlagi zakona;
- s prepovedjo ZADRŽEVANJA ŽIVALI V NEUSTREZNIH BIVALNIH RAZMERAH IN BREZ USTREZNE OSKRBE ter določitvijo bivalnih razmer in oskrbe, ki je ustrezna;
- s pogoji za ZADRŽEVANJE ŽIVALI V UJETNIŠTVU Z NAMENOM PRIKAZOVANJA JAVNOSTI;
- z obveznostjo pridobitve dovoljenja za GOJITEV ŽIVALI tujerodnih in domorodnih vrst;
- s predpisanim DOVOLJENJEM ZA IZVOZ, UVOZ ALI TRANZIT rastlin in živali v zakonsko določenih primerih;
- s splošnim varstvenim režimom, s katerim je predpisano tako RAVNANJE Z GENSKIM MATERIALOM, da ne ogroža obstoja ekosistemov ali populacij vrst v njihovih habitatih;

SPLOŠNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 3

ZATOČIŠČE ZA ŽIVALI PROSTOŽIVEČIH VRST

BOLNA IN RANJENA ŽIVAL TER ZAPUŠČENI MLADIČ, za katere se predvideva, da bodo po ZAČASNI oskrbi ali veterinarski pomoči sposobni življenja v naravi!

ŽIVAL, KI JE BILA ODVZETA ZARADI PROTIPRAVNIH RAVNANJ: protipravnega zadrževanja v ujetništvu, nedovoljene trgovine, izvoza, uvoza ...

ŽIVAL SE NEMUDOMA VRNE NA KRAJ NAJDBE V NARAVO, če je bila presoja, da potrebuje pomoč napačna.

ŽIVAL SE USMRTI NA HUMANI NAČIN, če ni realnih možnosti, da bo po veterinarski pomoči in začasni oskrbi lahko ponovno živela v naravi.

ZATOČIŠČE ZA ŽIVALI PROSTOŽIVEČIH VRST

* za velike sesalce * za ptiče * za male terestrične živali * za vodne živali

- namestitev živali v prostor z ustreznimi bivalnimi razmerami
- veterinarska pomoč
- ustrezna oskrba

PRAVILOMA NE VEČ KOT 3 MESECE!

1. ŽIVAL SE IZPUSTI V NARAVO
2. ŽIVAL SE ODDA V DRUGI USTREZNI PROSTOR V UJETNIŠTVU
3. ŽIVAL SE USMRTI NA HUMANI NAČIN

POSEBNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 1

OGROŽENE IN MEDNARODNO VAROVANE VRSTE

(praviloma ogrožene iz kategorij Ex, Ex?, E, V, za katere se s tovrstnim ukrepom pričakuje pozitiven učinek)

- Uredba o zavarovanih prostoživečih **živalskih** vrstah
- Uredba o zavarovanih prostoživečih **rastlinskih** vrstah
- Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah **gliv**

SEZNAMI ZAVAROVANIH VRST

vrste, katerih osebki so zavarovani

slo vrste

eu vrste

vrste, katerih habitate se varuje

slo vrste

eu vrste

VARSTVENI REŽIMI

**UKREPI IN USMERITVE ZA VARSTVO VRST, KATERIH HABITAT SE VARUJE
SPREMLJANJE STANJA**

POSEBNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 2

VARSTVENI REŽIM ZA ZAVAROVANE VRSTE ŽIVALI

(Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah)

prepovedana ali omejena ravnanja (za osebe):

- Zavestno zavestno poškodovati, zastrupiti, usmrtiti, odvzeti iz narave, loviti, ujeti ali vznemirjati živali
- Zavestno odstraniti, spremeniti, poškodovati ali uničiti strukture
- Zadrževati v ujetništvu žive živali odvzete iz narave
- Posedovati mrtve živali, njihove dele, izdelke iz njih, ali strukture odvzete iz narave
- Prevažati, prenašati, prodajati, zamenjevati, ponujati za prodajo ali zamenjavo živih ali mrtvih živali odvzetih iz narave

IZJEME/DOVOLJENJA/OBVEZNOST OZNAČITEV ŽIVALI/RAVNANJA V ZVEZI Z ZATOČIŠČEM/RAVNANJA OB NAJDBAH MRTVIH SESALCEV IN PTIČEV/OMEJITEV RAVNANJ, KI OGROŽAJO ŽIVALI

POSEBNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 3

VARSTVENI REŽIM ZA ZAVAROVANE VRSTE RASTLIN:

(Uredba o zavarovanih prostoživečih **rastlinskih** vrstah)

prepovedana ali omejena ravnanja (za osebk):

- zavestno uničenje, zlasti trganje, rezanje, ruvanje ali odvzem iz narave, poškodovanje ali zbiranje rastlin, posedovanje, prodajanje in druga ravnanja, povezana s trgovino;
- posedovanje rastlin, odvzetih iz narave
- prevažanje, prenašanje, prodaja, zamenjava ter ponujanje za prodajo ali zamenjavo

POSEBNE UREDITVE/IZJEME/DOVOLJENJA

C – dovoljen odvzem iz narave in izkoriščanje

H – ukrepi za ohranjanje ugodnega stanja habitata rastlinske vrste

H* - rastlinska vrsta, pri kateri je treba prednostno upoštevati ohranjanje ugodnega stanja habitata

O – rastlinske vrste, pri katerih je za osebne namene dovoljen odvzem iz narave in zbiranje nadzemnih delov, razen semen oziroma plodov

Oo – rastlinske vrste, pri katerih ni prepovedi za nadzemne dele rastlin, razen semen oziroma plodov ;

X – rastlinske vrste in njihovi habitati, ki so predmet okoljske odgovornosti

POSEBNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 4

VARSTVENI REŽIM ZA ZAVAROVANE VRSTE **GLIV** :
(Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah **gliv**)

prepovedana ali omejena ravnanja (za osebke):

- zavestno uničevanje, odvzem iz narave,
- posedovanje, prevažanje, prenašanje, prodaja, zamenjava, ponujanje za prodajo ali zamenjavo

IZJEME/DOVOLJENJA

Uredba o varstvu samoniklih gliv (delno v veljavi):

- Posameznik lahko nabere v enem dnevu največ 2 kg gob. Poleg te količine je dovoljeno nabrati tudi gobo, ki je težja od 2 kg.

PRAVILA NABIRANJA/PRODAJA – ODKUP/IZNOS/IZVOZ/TRANZIT

POSEBNO VARSTVO RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST 5

Uredba o ravnanjih in načinih varstva **PRI TRGOVINI Z ŽIVALSKIMI IN RASTLINSKIMI VRSTAMI**

UREDBA POVZEMA

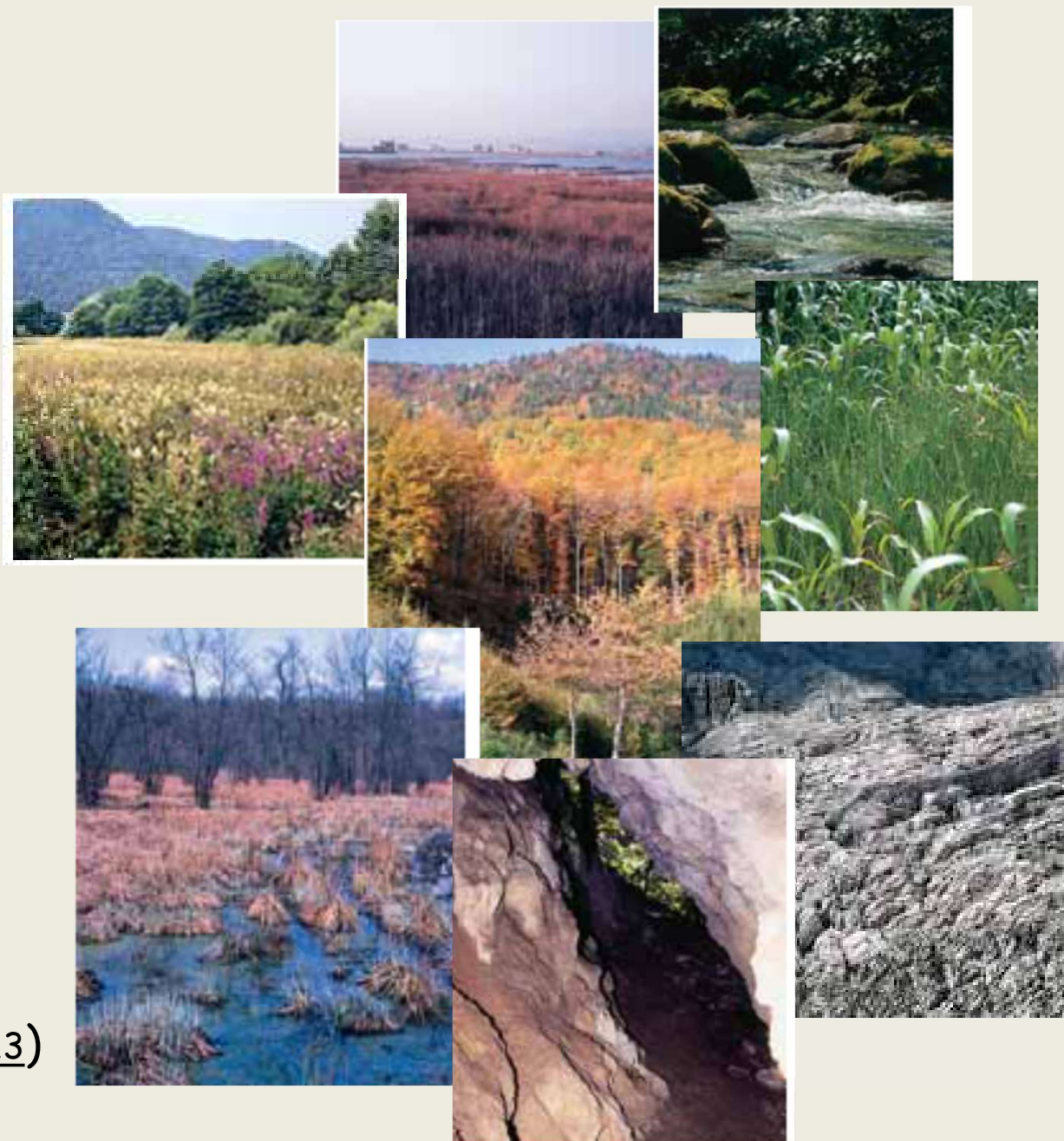
- Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) – Washingtonska konvencija,
 - Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi.
 - druge uredbe in direktive: ravnanja v zvezi s trgovino s kožami tjujnih mladičev in izdelkov iz njih, kitov ali proizvodov iz njih ter z živalmi, ki jih zunaj Evropske unije lovijo s pastmi stopalkami ali na druge nehumane načine.
- zelo ogrožene vrste, ki jim grozi izumrtje ➡ **komercialna trgovina z osebki teh vrst ni dovoljena.**
 - vrste, ki jim tudi grozi izumrtje, vendar so manj ogrožene kot vrste iz dodatka I ➡ **mednarodna trgovina z njimi je strogo urejena in nadzorovana.**
 - vrste, ki so zavarovane vsaj v eni pogodbenici, za njihovo varstvo pa je pomembno sodelovanje pogodbenic ➡ **mednarodna trgovina z osebki teh vrst je nadzorovana.**

IZDAJANJE DOVOLJENJ, SOGLASIJ ALI POTRDIL, KI MORAJO BITI PRILOŽENI VSAKI POŠILJKI OSEBKOV IZ UREDBE PRI UVOZU, IZVOZU ALI PONOVNEM IZVOZU

HABITATNI TIPI

82 habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju - določeni z uredbo Vlade, od tega **19** prednostnih po predpisih EU

Uredba o habitatnih tipih
(Uradni list RS, št. 112/03, 36/09 in 33/13)

BIOTSKO NAJVREDNEJŠA OBMOČJA

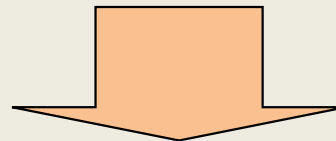
HABITATI RASTLINSKIH IN
ŽIVALSKIH VRST-
OGROŽENIH, REDKIH,
MEDNARODNO VAROVANIH

HABITATNI TIPI,
KI SO
OGROŽENI,
REDKI,
MEDNARODNO
VAROVANI

DELI EKOSISTEMOV,
KI SO IZJEMNO
RAZNOLIKI IN
BIOTSKO BOGATI

SELITVENE POTI
ŽIVALI ...

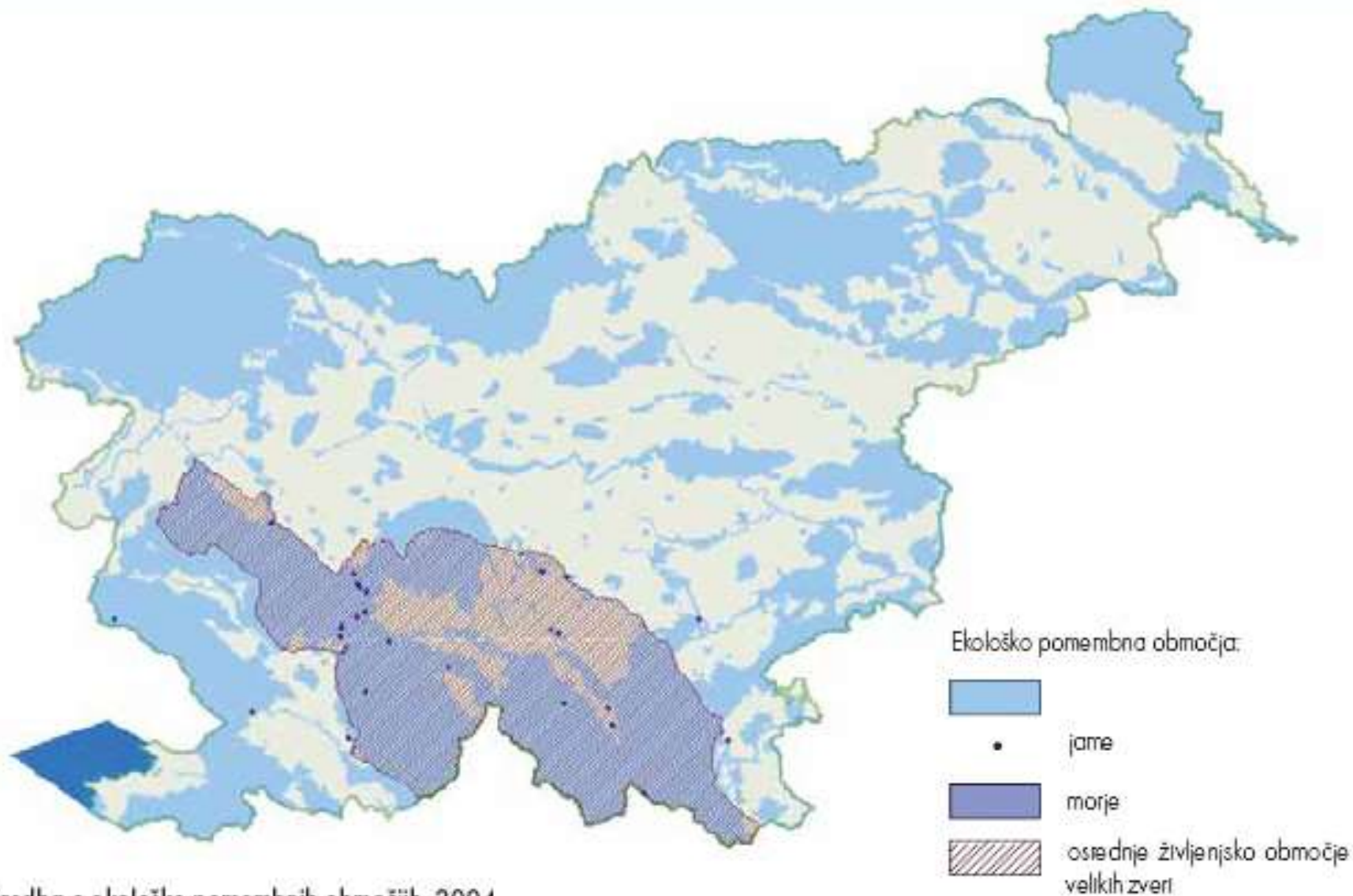
KORIDORJI ZA
GENSKO
POVEZANOST
POPULACIJ ...

EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

POSEBNA VARSTVENA OBMOČJA
(= OBMOČJA NATURA 2000)

EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

Uredba o ekološko pomembnih območjih, 2004

POSEBNA VARSTVENA OBMOČJA (OBMOČJA NATURA 2000)

Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04 in spremembe)